| | |
|---|---|
| Súd: | Okresný súd Nitra |
| Spisová značka: | 12Cpr/2/2024 |
| Identifikačné číslo súdneho spisu: | 4124206158 |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 03. 12. 2025 |
| Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: | Mgr. Ivana Heinrichová |
| ECLI: | ECLI:SK:OSNR:2025:4124206158.7 |

# ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra v spore žalobcu: A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom A. XXX, zast.: JUDr. Ing. Peter Lyžičiar, advokát, so sídlom Svätoplukovo nám. 1/B, Nitra, IČO: 52 33 44 90, proti žalovanému: Slovenská republika - Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom Pribinova 2, Bratislava, IČO: 00 151 866, o náhradu nemajetkovej ujmy, sudkyňou C. D. E., takto

**r o z h o d o l :**

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 2.000 eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Súd priznáva žalobcovi náhradu trov konania ako aj trov odvolacieho konania v plnej výške, ktorú je povinný zaplatiť žalovaný s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

**o d ô v o d n e n i e :**

1. Žalobca sa podanou žalobou doručenou súdu dňa 3.6.2024 domáha od žalovaného náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 4.869,83 eura. Žalobu odôvodnil tým, že pracuje v hasičskom a záchrannom zbore od roku 2020, v súčasnosti vykonáva funkciu hasič - záchranár na hasičskej stanici F. – G., Je slobodný, vo svojom voľnom čase sa venuje viacerým športovým aktivitám, ktoré je však nútený často potláčať. Služobný čas príslušníka HaZZ je rozvrhnutý nerovnomerne, týždenný pracovný čas sa skladá z výkonu služby a určenej služobnej pohotovosti. Okrem určenej služobnej pohotovosti môže byť žalobcovi nariadená aj služobná pohotovosť mimo rozvrhnutia pracovného času, práca nadčas, kedy faktický výkon služby prekračuje viac ako 24 hodín sústavného výkonu. Obe služobné pohotovosti, či už určená služobná pohotovosť ani nariadená služobná pohotovosť sa nezapočítavajú do pracovného času a výkon týchto služobných pohotovostí nie je rozlíšený ani na výplatnej páske, kde je uvedený len súhrnný počet odpracovaných hodín služobnej pohotovosti. Služobná pohotovosť je rozdelená na aktívnu časť (práca nadčas) a neaktívnu časť. V prípade vyhlásenia poplachu počas služobnej pohotovosti, kedy sú hasiči vysielaní na zásah, sa služobná pohotovosť mení na pracú nadčas (aktívnu časť), inak trvá neaktívna časť. V období máj 2021 - apríl 2024 vrátane, len v rámci samotnej určenej služobnej pohotovosti žalobca spolu 1.861,86 hodín určenej služobnej pohotovosti, pričom žiadna z týchto odpracovaných hodín služobnej pohotovosti mu nebola započítaná do pracovného času. V období máj 2021 - apríl 2024 vrátane v rámci výkonu zmenovej služby odpracoval spolu 5.906,4 hodín zmenovej služby. Počas celého žalovaného obdobia od mája 2021 do apríla 2024 vrátane, dosiahol priemerný pracovný čas žalobcu 49,61 hodín týždenne. Počas pracovnej pohotovosti sa žalobca aj v jej neaktívnej časti musí zdržiavať na pracovisku, z ktorého sa nesmie vzdialiť a musí byt vždy pripravený na vykonanie zásahu. Pri vyhlásení výjazdu sa tento vykonáva do 1 min. Napriek tomu neaktívna časť pracovnej pohotovosti sa nezapočítava do fondu pracovného času, čo sa prejaví tak, že aj keď reálne v súvislosti so služobnou činnosťou je žalobca na pracovisku, v rámci fondu pracovného času sa mu toto nevykazuje. V praxi sa to prejavuje tak, že napriek tomu, že napr. v mesiaci január 2022 sa v žalobcovom fonde pracovného času uvádza počet hodín 160 tento údaj nezohľadňuje ďalších 64

hodín odpracovanej služobnej pohotovosti. Je zrejmé, že jeho priemerný týždenný pracovný čas počas žalovaného obdobia pravidelne presahoval nielen 40 hodinový týždenný služobný čas príslušníka HaZZ tak, ale aj maximálne prípustný týždenný pracovný čas v dĺžke 48 hodín tak, ako to ustanovuje článok 6 písm. b) smernice Európskeho parlamentu a rady č. 2003/88/ES zo dňa 04. 11. 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času. K tejto skutočnosti dochádza v dôsledku, že žiadna z hodín odpracovanej služobnej pohotovosti nie je započítavaná do fondu pracovného času, keďže vnútroštátna právna úprava v ZoHaZZ služobnú pohotovosť hasičov nepovažuje za služobný (pracovný) čas, čo je v rozpore s čl. 2 ods. 1 Smernice a konštantnou judikatúrou Súdneho dvora. Zásah do osobnosti žalobcu bol spôsobený jednak skutočnosťou, že žalobca priemerne každý týždeň odpracoval viac ako 48 hodín v rozpore s článkom 6 písm. b) Smernice (súčasne viac ako 40 hodín týždenne v rozpore s ust. § 85 ods. 2 prvá veta ZoHaZZ a jednak skutočnosťou, že žiadna z odpracovaných hodín určenej služobnej pohotovosti v žalovanom období od mája 2021 do apríla 2024 nebola v rozpore s článkom 6 písm. b) Smernice v spojení s článkom 2 bod 1 Smernice započítaná do pracovného času žalobcu. Pri vyčíslení výšky škody žalobca vychádza z ustanovení peňažných náhrad za služobnú pohotovosť v zmysle ust. § 122 ods. 1, 2 Zákona o HaZZ. Za určenú služobnú pohotovosť mu je uhrádzaná peňažná náhrada vo výške 15 % resp. 30% (v dni služobného pokoja) zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, pri nariadenej služobnej pohotovosti mu je uhrádzaná peňažná náhrada vo výške 50 % resp. 100% (v dni služobného pokoja) zo sumy, ktorou je príslušná časť služobného platu. Hodiny, ktoré žalobca odpracoval nad limit maximálneho priemerného týždenného pracovného času, je možné analogicky posúdiť ako odpracovanie mimo rozvrhnutia služobného času, keďže tento mal byť rozvrhnutý tak, aby k porušovaniu jeho práv nedochádzalo. Primeraná náhrada škody vo forme nemajetkovej ujmy preto predstavuje rozdiel medzi peňažnou náhradou uvedenou v ust. § 122 ods. 1 ZoHZZ a peňažnou náhradou uvedenou v ust.§ 122 ods. 2 písm. a) ZoHaZZ. Výšku nemajetkovej ujmy tak žalobca určuje ako súčin počtu odpracovaných hodín služobnej pohotovosti za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku a sumy zodpovedajúcej 35 % peňažnej náhrady z prináležiacej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roka (t.j. 50 % mínus 15 %) a v prípade odpracovania služobnej pohotovosti v čase pracovného pokoja, ako súčin odpracovaných hodín služobnej pohotovosti v čase pracovného pokoja a sumy zodpovedajúcej 20 % peňažnej náhrady z prináležiacej hodinovej sadzby za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku (t.j. 50 % mínus 30 %). Žalobca počas žalovaného obdobia máj 2021 až apríl 2024 odpracoval spolu 1.861,86 hodín určenej služobnej pohotovosti, ktorá mu nebola započítaná do služobného času. Po prepočte výšky škody predstavuje nemajetková ujma v peniazoch sumu 2,62 Eur (4.869,83 Eur : 1.861,86 hodín) za každú hodinu porušovania práv Žalobcu. Táto suma je ešte menšia, ako je priemer minimálnych hodinových miezd v Slovenskej republike pre prvý, t. j. najľahší stupeň náročnosti práce, ktorá za žalované obdobie predstavovala priemerne sumu vo výške 3,91 EUR. Toto matematické vyjadrenie preto azda najlepšie vyjadruje mieru primeranosti nemajetkovej ujmy, ktorú si Žalobca uplatňuje v tomto konaní. Vyššie uvedený postup vyčíslenia z hľadiska analógie iuris preto Žalobca považuje za najbližšie prejedávanej veci, pričom výška nemajetkovej ujmy sa určuje spôsobom, ktorý najviac a najlepšie zohľadňuje okolnosti, za ktorých táto ujma vznikla. Žalobca však zdôrazňuje, že žalobou si neuplatňuje mzdový nárok, ale domáha sa náhrady škody porušením únijného práva a spôsob výpočtu výšky škody podľa ust. § 122 ZoHaZZ použil výlučne z dôvodu neexistencie právnej úpravy, ktorá by presne stanovovala spôsob výpočtu náhrady škody v takýchto prípadoch.

2. K podanej žalobe sa písomne vyjadril žalovaný, navrhol žalobu zamietnuť, uviedol, že ustanovenia § 85, § 91, § 92 zákona č. 315/2001 Z. z., ako aj ustanovenia Kolektívnej zmluvy 2021 (čl. 3), Kolektívnej zmluvy 2022 (čl. 3), Kolektívnej zmluvy 2023 (čl. 3) a Kolektívnej zmluvy 2024 (čl. 3) plne transponujú článok 2 ods. 1 Smernice 2003/88/ES. Napriek tomu, že vnútroštátne právo neupravuje explicitne maximálny priemerný týždenný služobný čas uvedený konkrétnym počtom hodín, tak ako je tomu v Smernici 2003/88/ES, zákon č. 315/2001 Z. z. a Kolektívne zmluvy dostatočne ustanovujú počty hodín služobného času hasičov, počas ktorého hasiči vykonávajú štátnu službu, ako aj rozsah hodín služby nadčas za príslušný rok. Dotknuté právne predpisy sú transponované v článku 6 Smernice 2003/88/ES správne. Žalobcovi nepodarilo preukázať, že by štát neprebral Smernicu 2003/88/ES do zákona správne, preto sa mu nepodarilo ani preukázať, že by existovala údajná škoda, ktorá by bola v priamej príčinnej súvislosti s článkom 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES. Zo žaloby bezpochyby vyplýva, že sa žalobca domáha náhrady mzdový nárokov vo forme doplatku za rozdiel medzi odmenou za určenú služobnú pohotovosť a nariadenú služobnú pohotovosť. Dokonca to sám uviedol v bode 33. žaloby. Žalobca síce tvrdí, že jeho vôľa bola uplatniť si náhradu škody, resp. náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 11 – 13 Občianskeho zákonníka, avšak s poukazom na § 124 ods. 1 CSP si uplatnil mzdové nároky.

Uvedené vyplýva z posúdenia viacerých častí žaloby jednotlivo, ako aj zo žaloby ako celku. Žalobca vôbec nerozlišuje či ide o služobnú pohotovosť odpracovanú nad rámec smernice 2003/88/ES alebo nie. Z uvedeného postupu je celkom zjavne zrejmé, že žalobcovi pri výpočte údajnej škody nezáleží na tom, či výkon služobnej pohotovosti zasiahol do jeho práva podľa čl. 6 smernice 2003/88/ES alebo nie a žiada doplatenie rozdielu za všetku určenú služobnú pohotovosť. Ďalej žalobcovi záleží na tom, že určená služobná pohotovosť a nariadená služobná pohotovosť sú odmeňované rozdielne, čo tvorí absolútny základ jeho žaloby. Zatiaľ čo počas určenej služobnej pohotovosti mu škoda vznikla, tak počas nariadenej služobnej pohotovosti mu škoda už nevznikla. To znamená, že ak by všetka jeho odslúžená služobná pohotovosť bola nariadená, teda nie určená, tak by žiadnu škodu nepociťoval. Uvedené teda možno posúdiť ako mzdový nárok. Žalobca vidí svoju ujmu v tom, že podľa jeho názoru má byť všetka služobná pohotovosť odmeňovaná ako nariadená služobná pohotovosť, teda 50 % zo sumy, ktorou je príslušná časť služobného platu podľa § 122 ods. 2 písm. a) Zákona č. 315/2001 Z. z. Žalobca si žiada náhradu len za určenú služobnú pohotovosť, za ktorú bol odmenený vo výške 15 %, resp. 30 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu a škodu dopočítava do výšky 50 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu. Pri nariadenej služobnej pohotovosti už žiadnu škodu nepociťuje. To znamená, že ak by aj došlo k porušeniu smernice 2003/88/ES vo vzťahu k žalobcovi a týmto porušením by boli hodiny nariadenej služobnej pohotovosti, tak by žalobca naďalej nepociťoval žiadnu ujmu vo vzťahu k týmto hodinám aj napriek tomu, že by išlo o zásah do jeho práv podľa čl. 6 smernice 2003/88/ES, ale stále by pociťoval škodu len vo vzťahu k určenej služobnej pohotovosti a stále len do výšky rozdielu medzi poskytnutou odmenou a 50 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu. Z uvedeného vyplýva, že žalobca síce opisuje údajné porušenie jeho práv podľa článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES, avšak len okrajovo a v zásade celá žaloba sa týka rozdielu medzi odmenou za určenú a nariadenú služobnú pohotovosť. Uvedené tvrdenie vyplýva aj zo skutočnosti, že žalobca vo svojej druhej tabuľke, resp. v bode 11. žaloby len spočítal fond pracovného času so služobnou pohotovosťou, avšak žiadnym spôsobom sa tomuto počítaniu bližšie nevenoval. Dokonca ani len nepoukazoval, či v tom-ktorom období došlo k porušeniu smernice alebo nie, keďže predmetnými výpočtami len simuluje svoje mzdové nároky s tým, že nesúhlasí s výškou odmeny za služobnú pohotovosť. Žalovaný má teda za to, že keď rozdielne ohodnotenie určenej a nariadenej služobnej pohotovosti nepredstavuje skutočnú škodu, tak nemožno toto rozdielne ohodnotenie určenej a nariadenej služobnej pohotovosti považovať za spôsobilé na vypočítanie nemajetkovej ujmy. Žalovanému nie je jasné, prečo žalobca žaluje obdobie od 05/2021 do 04/2024, keďže žaloba bola podaná až v 06/2021 a teda obdobie mesiaca 05/2021 je už premlčané. Žalovaný uvádza, že premlčacia doba vyplývajúca z § 101 Občianskeho zákonníka uplynie za 3 roky. Premlčaciu dobu žalobca pravdepodobne viaže na deň splatnosti mzdy, teda na 10. deň v tom-ktorom mesiaci. Z uvedeného dôvodu začína svoje výpočty počítať od 05/2021, keďže mzda za predmetný mesiac sa vypláca ku dňu 10.06.2021. Žalobca začiatok premlčacej doby viaže na splatnosť mzdy za predchádzajúci mesiac a teda aj plynutie premlčacej doby viaže na mzdové nároky a nie na vznik nemajetkovej ujmy, nakoľko plynutie premlčacej doby pri nemajetkovej ujmy začína dňom nasledujúcim po dni, kedy k takémuto zásahu došlo. Žalobca ignoruje vznik nemajetkovej ujmy a veľmi zmätočne posudzuje vlastnú ujmu. Zatiaľ čo tvrdí, že žiada nemajetkovú ujmu, tak plynutie premlčacej doby viaže na mzdový nárok. Žalovaný má za to, že žalobca žaluje mzdový nárok z dôvodu:

1/ škodu odvodzuje od § 122 ods. 1 a 2 zákona č. 315/2001 Z. z., ktorý hovorí o odmenách za služobnú pohotovosť,

2/ podľa tabuliek predložených žalobcom škodu pociťuje len vo vzťahu k určenej služobnej pohotovosti a len v rozsahu rozdielu oproti odmene za nariadenú služobnú pohotovosť, pri ktorej už škodu nepociťuje a zároveň nerozlišuje medzi hodinami služobnej pohotovosti nad rámec smernice 2003/88/ES a tými, ktoré neodpracoval nad rámec, 10

3/ svoj výpočet odvodzuje z fondu pracovného času, ktorý slúži na výpočet mzdy a do ktorého sa započítava aj čas odpočinku v zmysle smernice 2003/88/ES a teda nie len pracovný čas,

4/ premlčanie nároku odvodzuje od splatnosti mzdy za príslušný mesiac, teda svoju škodu pociťuje až ku dňu vyplatenia mzdy a zo skutočnosti, že mu nebola na účet uhradená taká výška, ako by chcel.

V zmysle vyššie uvedeného má žalovaný za to, že z objektívneho pohľadu na žalobu žalobcu je zrejmé, že sa žalobca domáha doplatku rozdielu medzi určenou a nariadenou služobnou pohotovosťou, čo potvrdzuje aj skutočnosť, že svoju škodu pociťuje každý mesiac a vždy len vo vzťahu k výplatnej páske po tom, ako mu je vyplatená mzda. Z uvedeného dôvodu je nespochybniteľné, že sa žalobca domáha mzdových nárokov, čo žalovaný podporuje aj skutočnosťou, že žalobca pri výpočte svojej údajnej „nemajetkovej ujmy“ absolútne ignoruje skutočnosť, že v tom-ktorom období došlo k porušeniu článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES alebo nie a ak áno, tak absolútne ignoruje prípadný rozsah toho-

ktorého porušenia. Uvedenú skutočnosť potvrdil aj sám žalobca, keď v bode 33. žaloby sám potvrdil, že svoju škodu vidí v peňažných náhradách za služobnú pohotovosť v zmysle ust. § 122 ods. 1,2 zákona č. 315/2001 Z. z.

3. Okresný súd Nitra vo veci rozhodol dňa 16.12.2024 rozsudkom č.k. 12Cpr/2/2024-325 nasledovným výrokom: I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 2 000 eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. II. Vo zvyšnej časti súd žalobu zamieta. III. Súd priznáva žalobcovi náhradu trov konania v plnej výške, ktorú je povinný zaplatiť žalovaný s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

4. Proti uvedenému rozsudku podal odvolanie žalovaný proti výroku I. a III., Krajský súd v Nitre uznesením č.k. 11coPr/1/2025- 441 zo dňa 17.9.2025 Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom vyhovujúcom výroku I. a v závislom výroku III. o náhrade trov konania zrušil a vec v zrušenom rozsahu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Právny zástupca žalobcu na pojednávaní odkazoval na podanú žalobu, zásah do osobnostných práv nastal z dôvodu, že žalobca musel odpracovať v priemere za týždeň viac ako je v zmysle čl. 6 písm. b smernice dovolené. Pričom do tohto pracovného času mu nebola započítaná žiadna z hodín služobnej pohotovosti. Na základe čoho prišiel o čas, ktorý mohol tráviť so svojou snúbenicou, rodinou, priateľmi, koníčkami alebo regeneráciou. Správnosť výpočtov, ktoré predložil žalobca, vyplýva aj z plánu služieb, ktorý zostavuje žalovaný, pričom tento v ňom priamo v kolónke OH /odrobené hodiny/ vyjadruje všetok pracovný čas, ktorý však účelne vo svojich prepočtoch skresľuje. Prepočet, ktorý predložil žalobca, má zákonný podklad v ust. § 97 ods. 1 Zákona HaZZ, ktorý za služobný čas označuje aj napr. dovolenku, PN, či náhradu sviatok. To, že prepočet žalovaného vzhľadom na absenciu vyjadrenia čl. 16 písm. b smernice v platnej právnej úprave SR nie je možné na tento prípad použiť potvrdzuje aj fakt, že tento článok bol do ust. § 97 ods. 3 Zákona HaZZ zavedený až novelou účinnou ku dňu 1.11.2024, ktorá už transponovala metodiku výpočtu, avšak táto sa nevzťahuje retroaktívne na právnu úpravu účinnú na žalované obdobie. Správnosť výpočtov potvrdzujú aj stovky rozhodnutí po celom Slovensku, kde súdy vychádzali z údajov fondu pracovného času, z plánu služieb, tzv. plachiet, ktoré obsahujú údaje o odrobených hodinách, ktoré sú vytvorené žalovaným. Keby bola právna argumentácia žalovaného naozaj relevantná, tento by dozaista využil aj napriek neúspechu na odvolacích konaniach možnosť dovolacieho konania na NS, kde by mohol zvrátiť výsledok stoviek konaní voči príslušníkom HaZZ, no žalovaný nikdy takto neurobil. Aj podľa prepočtu žalovaného došlo v jednom období k prekročeniu priemerného pracovného času a pričom smernica nehovorí o rozsahu ale či došlo k prekročeniu. Odkazoval na písomné podania vo veci.

6. Zástupkyňa žalovaného na pojednávaní odkazovala na písomné vyjadrenia. Žalobca sa domáha náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorú vypočítal matematicky, podľa žalovaného sa jedná skôr o uplatnenie mzdového nároku. Celá žaloba a vyjadrenia žalobcu odkazujú na nedostatočné finančné ohodnotenie. Žalobca nerozlišuje nariadenú a služobnú pohotovosť, namieta finančné ohodnotenie. Svoju ujmu pociťuje pri určenej služobnej pohotovosti, pri nariadenej služobnej pohotovosti ujmu nepociťuje. Namieta nedostatok pasívnej vecnej legitimácie, mzdových nárokov sa môže žalobca domáhať voči svojmu služobnému úradu, čo je MV SR. Z prepočtov žalobcu vyplýva, že vychádza z fondu služobného času, pripočítava služobné pohotovosti, matematickým výpočtom dospel k žalovanej sume. Žalobca vychádzal zo 6 mesačného referenčného obdobia, vychádzal z fondu služobného času, ktorý neodzrkadľuje reálne odslúžené hodiny. Vo fonde služobného času započítaval nielen výkon služby, ale aj dni dovolenky, dni voľna, ktoré v zmysle smernice spadajú pod dni odpočinku. Výpočty žalobcu sú zavádzajúce. Za predpokladu, že sa žalobca domáha nemajetkovej ujmy, je dôležité preukázanie podmienok pre uplatnenie nároku a to porušenie smernice čl. 6 písm. b. Doteraz nebolo preukázané, v ktorých konkrétnych obdobiach došlo k presahu na 48 hodín. Všeobecné tvrdenie 56 hodín týždenne je nepodložené tvrdenie. Žalovaný od počiatku namietal referenčné obdobia. Žalobca vychádzal z fondu služobného času, prirátal pohotovosti, nie je jasné aké pohotovosti. Žalovaný zotrváva na svojej argumentácii, že je potrebný prepočet na 6 mesačné referenčné obdobia. Tento jeho názor vychádza zo smernice. Súdy sa stotožnili s názorom žalovaného a potrebným prepočtom na 6 mesačné referenčné obdobia. Odkazovala na ods. 15, 16 preambuly smernice, poukazovala na čl. 17 ods. 3 písm. b bod 3 smernice, ktorý hovorí o možnosti odchýliť sa od čl. 16. Poukazovala na čl. 19, ktorý hovorí o 6 mesačných referenčných obdobiach. Toto bolo transponované do § 86 ods. 1. Samotná konštatácia nesprávnej alebo neúplnej transpozície smernice však nezakladá právo na nemajetkovú ujmu. Žalobca doteraz nepreukázal v akom rozsahu presah nad 48 hodín, ktorý tiež musí byť preukázaný, ako

negatívne zasiahol do jeho práv a že sa jedná o vážnu ujmu, za ktorú mu prináleží náhrada v peniazoch. Keby žalovaný skresľoval výpočty, tak by z tabuliek nevyplynulo, že v jednom zo 6 referenčných období došlo k presahu, konkrétne 12/2022-5/2023, kedy sám žalovaný uviedol, že došlo k presahu necelých 24 hodín za 6 mesiacov. Aj v prípade jednoznačného presahu je na žalobcovi, aby preukázal, že mu vznikol negatívny zásah do jeho osobnosti do takej miery, že tomu zodpovedá nemajetková ujma v takej výške ako bola žalobou uplatnená. Žalovaný odkazuje na svoje výpočty, na tabuľky, vychádzal z odslúžených hodín. Posudzoval len tieto hodiny, nie aj dni odpočinku. Tie posudzované byť nemajú ako časť výkonu služby. Žalovaný započítaval celé 24 hodinové služby, aj výkon služby aj pohotovosť. Žalobca nepreukázal, že došlo k porušeniu smernice vo vzťahu k nemu, v ktorom období malo dôjsť k presahu nad 48 hodín. Nevysvetlil svoje výpočty. Započítava aj dni odpočinku, čo výsledok skresľuje. Nepreukázal príčinnú súvislosť medzi prípadným porušením smernice a ujmou, ktorú tvrdí len všeobecne. Následne zástupca žalovaného odkazoval na písomné vyjadrenie k veci. Za podstatné považuje to, či došlo k prekročeniu pracovného času a žalovaný zotrváva na tom, že v tomto prípade to bolo 23,5 hodiny. Nemožno vychádzať z fondu pracovného času, v danom prípade nebola preukázaná nemajetková ujma.

7. Žalobca na pojednávaní uviedol, že slúži na Hasičskej stanici G. už 4-tý rok. Je to prvé pôsobisko. Služby fungujú tak, že majú 24 hodinovú službu a potom majú 2 dni voľno. Počas tých dvoch dní voľna sa často stáva, že majú školenia, alebo nadčasy. Stáva sa to ako kedy, niekedy 1 x do mesiaca, niekedy viackrát do mesiaca. Tým sa znižuje jeho voľný čas. Býva v obci A., to je asi 20 km od G., dochádza do práce autom. Čo sa týka plánovania dovoleniek, tak si mesiac dopredu nahlasujú, ktorý deň chcú mať dovolenku, ak si plánuje dlhšiu dovolenku tak je to aj niekoľko mesiacov dopredu, aby sa vedeli zariadiť aj ostatní kolegovia. Po 24 hodinovej službe býva unavený. Deň po službe prespí, zostáva mu potom jeden deň oddychu. Ten spánok však nie je taký kvalitný. Pár hodín sa prespí, druhý deň odpočinku je to už lepšie. Počas 24 hodinovej služby mávajú 1-2 zásahy, niekedy 2-3, podľa obdobia. Na jeseň toho býva viac, bývajú dopravné nehody, v lete sú zase viac požiare. Keď mávajú v noci výjazdy, potom sa mu už nedá zaspať, musí pripraviť techniku, spísať záznam. Na Hasičskej stanici majú miestnosť, kde si môžu oddýchnuť. Má snúbenicu asi 7 rokov. Žijú spolu v jednej domácnosti asi 5 rokov. Ona študuje na vysokej škole, deti spolu nemajú. Rodičia sú rozvedení, žije so snúbenicou v spoločnej domácnosti s otcom. Má ešte brata, ten býva inde. Čo sa týka koníčkov, venuje sa paraglidingu, je to však náročný šport, nebezpečný, nemôže sa tomu venovať po službe, pretože musí byť pri tom ostražitý. Čo sa týka spánku, ten je narušený, v noci keď zaznie siréna musí byť do minúty pripravený, niekedy sa mu to stávalo aj doma, že keď sa rozsvietilo svetlo, vyskočil, myslel si, že majú zásah. Priateľke to bolo nepríjemné. Čo sa týka nároku, nie je to mzdový nárok, je to určitá satisfakcia, že nemôže tráviť svoj voľný čas ako by chcel, nemôžu štrajkovať zo zákona. Štátu je jednoduchšie zaplatiť pár hasičom ako by mal túto situáciu riešiť. Slúžia na minimálnych stavoch a chodia slúžiť aj na iné stanice. Nie je to jeho prvé zamestnanie, brigádoval ako zvárač, po škole robil kuriéra, spravil si vodičský preukaz skupiny C, potom sa stal hasičom, bol to jeho sen. Bol oboznámený s podmienkami služby, ako to v zbore funguje, o týchto podmienkach vedela aj jeho snúbenica, detaily nevedela, tie ani on nevedel, že sa porušuje zákon. Vedela o režime, o službách. Nevedel, že počas voľna bude mať školenia, počet uviesť nevie, väčšina školení je však v dobe voľna. Keď nastupoval do zboru nevedel o hasičských žalobách. K podaniu žaloby ho viedlo to, aby štát začal riešiť túto situáciu, aby sa tým zaoberal. Plán služieb je daný, ak niečo vyskočí, dá sa to zmeniť, dajú mu dovolenku, ale stalo sa, že mu dovolenka bola aj zrušená. Zaskakoval na inej hasičskej stanici Šaľa. Minulý rok tam boli mesiac, aj predtým na kratšie obdobie, možno týždeň. Momentálne chodia kolegovia do Nitry. Absolvuje zdravotný kurz, pilčícky, obsluha rebríka, plošiny, povodňový kurz. Nadriadenému netlmočil nespokojnosť s plánom služieb. Ujmu pociťuje tak, že sa háda sa s priateľkou, zasahuje mu to do života, nemá toľko času na koníčky, na rodinu. Reaguje na podnety, na svetlo, zvuky. Napr. keď sa zapne notebook, priateľke je to nepríjemné, hádajú sa kvôli tomu. Napr. aj v obchodnom centre, keď sa zapne rozhlas, išiel do pohotovostnej reakcie. Trpí poruchami spánku, reaguje na podnety. S lekárom to neriešil. Nadriadenému to neoznamoval. Priateľka mu odporučila vyhľadať lekársku pomoc, bude to riešiť. Absolvuje každý rok zdravotné prehliadky, naposledy v marci, výsledok je dobrý zdravotný stav, klasifikácia A. Iné zdravotné problémy nemá. Fyzické nie. Psychické len ten spánok. Má živnosť, umelecké kováčstvo, nevenuje sa tomu, nemá toľko času koľko by chcel. Nechce byť preradený na inú prácu, chce pomáhať ľuďom. Začal pociťovať ujmu asi rok po nástupe. Domáha sa nemajetkovej ujmy teraz, nevedel o tom, teraz sa to začalo viac riešiť. K žalovanej sume dospel výpočtom od právnika. Aj keby mal zaplatenú nariadenú aj určenú pohotovosť, podával by takúto žalobu, nesúdi sa o mzdový nárok.

8. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom právneho zástupcu žalobcu, žalobcu, zástupkyne žalovaného, oboznámením sa s obsahom spisu a zistil tento skutkový a právny stav:

Žalobca pracuje v hasičskom a záchrannom zbore od roku 2020, v súčasnosti vykonáva funkciu hasič - záchranár na hasičskej stanici F. – G..

Je slobodný, bezdetný, žije v spoločnej domácnosti so svojou priateľkou a otcom, má živnosť – umelecké kováčstvo, tejto aktivite sa však nevenuje pre nedostatok času, vo svojom voľnom čase sa venuje paraglidingu, zdravotné problémy nemá, okrem problémov o spánkom, čo však s lekármi zatiaľ neriešil, ani v práci so svojim nadriadeným.

V žalobe bolo uvedené, že služobný čas príslušníka HaZZ je rozvrhnutý nerovnomerne tak, že týždenný pracovný čas sa skladá z výkonu služby a určenej služobnej pohotovosti. Do konca roku 2021 boli pracovné zmeny rozvrhnuté na 17- hodinový výkon služby, po ktorom nasledovala určená 7- hodinová služobná pohotovosť na pracovisku, od 1.1.2022 sú pracovné zmeny rozvrhnuté na 16- hodinový výkon služby, po ktorom nasleduje určená 8-hodinová služobná pohotovosť na pracovisku. V rámci jednej pracovnej zmeny strávi žalobca na pracovisku sústavne 24 hodín.

Okrem určenej služobnej pohotovosti môže byť žalobcovi nariadená aj služobná pohotovosť mimo rozvrhnutia pracovného času, prípadne mu môže byť určená práca nadčas, kedy faktický výkon služby prekračuje viac ako 24 hodín sústavného výkonu.

Obe služobné pohotovosti, či už určená služobná pohotovosť ako ani nariadená služobná pohotovosť sa nezapočítavajú do pracovného času a výkon týchto služobných pohotovostí nie je rozlíšený ani na výplatnej páske za príslušný kalendárny mesiac, kde je uvedený len súhrnný počet odpracovaných hodín služobnej pohotovosti.

Za vykonávanie určenej služobnej pohotovosti je hasič odmeňovaný za každú hodinu pohotovosti peňažnou náhradou vo výške 15% zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu (ak je služobná pohotovosť vykonávaná v bežný služobný deň), resp. peňažnou náhradou vo výške 30% zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, ak je služobná pohotovosť vykonávaná v deň služobného pokoja (v deň štátneho sviatku).

Služobná pohotovosť je rozdelená na aktívnu časť (práca nadčas) a neaktívnu časť. Služobná pohotovosť je určovaná na čas nočných hodín. Do konca roka 2021 (v čase rozvrhu pracovných zmien 17/7) boli služobné pohotovosti vykonávané v čase 22:30 - 05:30 hod., od začiatku roka 2022 (pri rozvrhu pracovných zmien 16/8) sú služobné pohotovosti vykonávané v čase 22:00 - 06:00 hod. V prípade vyhlásenia poplachu počas služobnej pohotovosti, kedy sú hasiči vysielaní na zásah, sa služobná pohotovosť mení na pracú nadčas (aktívnu časť), inak trvá neaktívna časť.

Na hasičskej stanici F. G. sa striedajú 3 hasičské zmeny, t. j. každý tretí deň každá pracovná zmena odslúži 24 hodín a následne má 2 dni voľna. Mesačne každá hasičská zmena odslúži 10 až 11 pracovných zmien, v službe tak strávi bežne 240 až 264 hodín mesačne. Do tohto času však nie sú zahrnuté hodiny nadčasov. Vzhľadom na uvedené, služobný čas hasiča je rozdelený tak, že každý hasič v zmenovej službe má za rok (365 dní), pri naplánovanej 24 hodinovej službe na každý tretí deň, odpracovať 121,67 zmenových služieb (365 dní / 3 zmeny). Ročne je to teda priemerne 2.920 odpracovaných hodín (121,67 zmenových služieb x 24 hodinová služba).

V období máj 2021 - apríl 2024, len v rámci samotnej určenej služobnej pohotovosti priamo nadväzujúcej na výkon zmenovej služby žalobca odpracoval v období od mája 2021 do december 2024 vrátane: 423,85 hodín služobnej pohotovosti, v období od január 2022 do decembra 2022 vrátane: 614,46 hodín služobnej pohotovosti, v období od január 2023 do decembra 2023 vrátane: 592 hodín služobnej pohotovosti, období od január 2024 do apríla 2024 vrátane: 231,55 hodín služobnej pohotovosti. Za obdobie máj 2021 - apríl 2024 vrátane žalobca odpracoval spolu 1.861,86 hodín určenej služobnej pohotovosti, pričom žiadna z týchto odpracovaných hodín služobnej pohotovosti mu nebola započítaná do pracovného času. 1

V období máj 2021 - apríl 2024 žalobca zároveň v rámci výkonu zmenovej služby (v zmysle fondu pracovného času) odpracoval v období od mája 2021 do december 2024 vrátane: 1.307,4 hodín, v období od január 2022 do decembra 2022 vrátane: 1.977 hodín, v období od január 2023 do decembra 2023 vrátane: 1.958 hodín, v období od január 2024 do apríla 2024 vrátane: 664 hodín. Za obdobie máj 2021 - apríl 2024 vrátane žalobca odpracoval spolu 5.906,4 hodín zmenovej služby (odpracovaných hodín zarátaných vo fonde pracovného času).

Priemerný týždenný pracovný čas žalobcu (v rámci výkonu zmenovej služby zarátanej vo fonde pracovného času a určenej služobnej pohotovosti spolu) tak predstavoval v období od mája 2021 do december 2021 vrátane: 1.731,25 hodín, čo predstavuje 49,46 hod./týždeň, v období od január 2022 do decembra 2022 vrátane: 2.591,46 hodín, čo predstavuje 49,7hod./týždeň, v období od január 2023 do decembra 2023 vrátane: 2.550 hodín, čo predstavuje 48,90 hod./týždeň, v období od január 2024 do apríla 2024 vrátane: 895,55 hodín, čo predstavuje 51,81 hod./týždeň.

Počas celého žalovaného obdobia od mája 2021 do apríla 2024 vrátane, dosiahol priemerný pracovný čas žalobcu 49,61 hodín týždenne.

Počas pracovnej pohotovosti sa žalobca aj v jej neaktívnej časti musí zdržiavať na pracovisku, z ktorého sa nesmie vzdialiť a musí byt vždy pripravený na vykonanie zásahu. Pri vyhlásení výjazdu sa tento vykonáva do 1 min. Napriek tomu neaktívna časť pracovnej pohotovosti sa nezapočítava do fondu pracovného času.

Priemerný týždenný pracovný čas žalobcu počas žalovaného obdobia pravidelne presahoval nielen 40 hodinový týždenný služobný čas príslušníka HaZZ, ale aj maximálne prípustný týždenný pracovný čas v dĺžke 48 hodín tak, ako to ustanovuje článok 6 písm. b) smernice Európskeho parlamentu a rady č. 2003/88/ES zo dňa 4.11.2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, pretože žiadna z hodín odpracovanej služobnej pohotovosti nie je započítavaná do fondu pracovného času, keďže vnútroštátna právna úprava v ZoHaZZ služobnú pohotovosť hasičov nepovažuje za služobný (pracovný) čas.

Žalobca predložil listinné dôkazy – prehľad odpracovaných hodín, určenej služobnej pohotovosti a priemerného týždenného času za obdobie máj 2021 - apríl 2024, ďalej predložil výplatné pásky za mesiace máj 2021- apríl 2024, prepočet cez 6 mesačné referenčné obdobie ako aj prepočet cez 12 mesačné referenčné obdobie.

Žalobca predložil listinné dôkazy – výpočet náhrady škody – nemajetkovej ujmy, ktorú vyčíslil na sumu 4.869,83 eura ako rozdiel medzi peňažnou náhradou uvedenou v ust. § 122 ods. 1 ZoHZZ a peňažnou náhradou uvedenou v ust. § 122 ods. 2 písm. a) ZoHaZZ. Výšku nemajetkovej ujmy určil ako súčin počtu odpracovaných hodín služobnej pohotovosti za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku a sumy zodpovedajúcej 35 % peňažnej náhrady z prináležiacej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roka (t.j. 50 % mínus 15 %) a v prípade odpracovania služobnej pohotovosti v čase pracovného pokoja, ako súčin odpracovaných hodín služobnej pohotovosti v čase pracovného pokoja a sumy zodpovedajúcej 20 % peňažnej náhrady z prináležiacej hodinovej sadzby za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku (t.j. 50 % mínus 30 %). Podrobné vyčíslenie za každý mesiac a rok žalovaného predložil v tabuľke, žalobca počas žalovaného obdobia máj 2021 až apríl 2024 odpracoval spolu 1.861,86 hodín určenej služobnej pohotovosti, ktorá mu nebola započítaná do služobného času.

Žalovaný predložil listinný dôkaz – výpočet priemerného týždenného služobného času v sledovaných referenčných obdobiach – jún 2021 – máj 2024, plachty služieb žalobcu, prehľad plánu služieb žalobcu, podľa výpočtov žalovaného došlo k porušeniu smernice 2003/88/ES v rozsahu 23,497 hodín v rozsahu 3 rokov, t.j. 23 hodín a 30 minút.

Z výplatných pások vyplýva za jednotlivé mesiace v období máj 2021 až apríl 2024 fond pracovného času (FPČ), odpracované hodiny a pohotovosť na pracovisku v hodinách nasledovne:

Žalobca odpracoval od mája 2021 do konca decembra 2021 FPČ 1307,40 hodiny a 423,85 hodín určenej služobnej pohotovosti, spolu: 1731,25 hodiny, čo je priemer týždenne 49,46 hodiny.

Žalobca odpracoval v roku 2022 FPČ 1977 hodín a 614,46 hodín určenej služobnej pohotovosti, spolu: 2591,46 hodiny, čo je priemer týždenne 49,70 hodiny.

Žalobca odpracoval v roku 2023 FPČ 1958 hodiny a 592 hodín určenej služobnej pohotovosti, spolu: 2550 hodiny, čo je priemer týždenne 48,90 hodiny.

Žalobca odpracoval od januára 2024 do konca apríla 2024 FPČ 664 hodiny a 231,55 hodiny určenej služobnej pohotovosti, spolu: 895,55 hodiny, čo je priemer týždenne 51,81 hodiny.

9. Podľa článku 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, má každý právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

Podľa § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.

Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa ods. 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, výšku náhrady podľa ods. 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Podľa § 100 ods.1 OZ, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej /§ 101 až 110/. Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovolá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa § 100 ods. 2 OZ, premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

Podľa § 100 ods. 3 OZ, nepremlčujú sa takisto práva z vkladov na vkladných knižkách alebo na iných formách vkladov a bežných účtoch, pokiaľ vkladový vzťah trvá.

Podľa § 101 pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Podľa § 85 ods. 1, 2 zákona č. 315/2001 Z.z., služobný čas príslušníka je časový úsek, v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu. Služobný čas príslušníka je 40 hodín týždenne. Skrátenie týždenného služobného času príslušníka možno dohodnúť v kolektívnej zmluve vyššieho stupňa.

Podľa § 86 ods. 1,2,3,4 zákona č. 315/2001 Z.z., služobný čas príslušníkov môže byť rozvrhnutý nerovnomerne. Nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas príslušníkov je rozvrhnutý na obdobie šiestich mesiacov. Pri nerovnomernom rozvrhnutí nesmie byť dĺžka služobného času v jednotlivých služobných dňoch vyššia ako 18 hodín. Celková dĺžka vykonávania štátnej služby a na ňu bezprostredne nadväzujúcej určenej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby je najviac 24 hodín v služobnom dni. Za služobný deň podľa odseku 2 sa považuje deň, v ktorom príslušník podľa rozvrhu služobného času vykonáva štátnu službu. Vykonávanie služobných činností príslušníkov s nerovnomerne rozvrhnutým služobným časom sa rozvrhuje spravidla na obdobie jedného mesiaca. S plánovaným rozvrhom služobného času musí byť príslušník oboznámený najneskôr tri dni pred začiatkom kalendárneho mesiaca. Vo výnimočných prípadoch môže nadriadený určiť nástup na vykonávanie služby aj v čase kratšom ako tri dni pred plánovaným nástupom na vykonávanie štátnej služby.

Podľa § 91 ods. 1,2,3 zákona č. 315/2001 Z.z., štátnou službou nadčas je štátna služba vykonávaná nad rámec určeného služobného času. Štátna služba nadčas sa môže písomne nariadiť v naliehavom záujme štátnej služby, a to aj na dni služobného pokoja; ak ju nie je možné vopred písomne nariadiť, nariadi sa ústne a po jej skončení sa bezodkladne o tom urobí písomný záznam. Nepretržitý odpočinok medzi dvoma služobnými dňami sa nesmie pritom skrátiť na menej ako osem hodín. V kalendárnom roku možno príslušníkovi prikázať štátnu službu nadčas v rozsahu najviac 300 hodín.

Podľa § 92 ods.1,2 zákona č. 315/2001 Z.z., služobný úrad určuje príslušníkovi služobnú pohotovosť v štátnej službe v mieste vykonávania štátnej služby, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby podľa § 86 ods. 2 v rámci rozvrhnutia služobného času. Na zabezpečenie nevyhnutných úloh môže služobný úrad v odôvodnených prípadoch nariadiť príslušníkovi služobnú pohotovosť mimo rozvrhnutia služobného času a) v mieste vykonávania štátnej služby, b) v mieste pobytu alebo na inom dohodnutom mieste, c) s možnosťou použitia mobilných prostriedkov spojenia.

Podľa § 97 ods. 1 po písm. i) zákona č. 315/2001 ZoHaZZ ako vykonávanie štátnej služby sa posudzuje čas a) čerpania dovolenky, b) plateného služobného voľna, c) zdokonaľovacej služby podľa osobitného predpisu, d) účasti na rekondičnom pobyte, e) prehlbovania kvalifikácie, f) zvyšovania kvalifikácie, g) prestávok na dojčenie, h) náhradného voľna za štátnu službu nadčas a náhradného voľna za štátnu službu vo sviatok, i) keď príslušník nevykonáva štátnu službu, pretože je sviatok pripadajúci na jeho inak obvyklý služobný deň.

Podľa § 103 ods. 5 zákona č. 315/2001 ZoHaZZ príslušníkovi v rozsahu a za podmienok ustanovených týmto zákonom okrem služobného príjmu patrí peňažná náhrada za služobnú pohotovosť v štátnej službe a za pohotovosť pri zabezpečovaní opatrení pre obdobie brannej pohotovosti štátu.

Podľa § 122 ods.1,2 zákona č. 315/2001 Z.z., ak je príslušníkovi podľa § 92 ods. 1 určená služobná pohotovosť, patrí mu za každú hodinu tejto pohotovosti peňažná náhrada 15 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, a 30 % z tejto sumy, ak ide o deň služobného pokoja. Ak je príslušníkovi podľa § 92 ods. 2 nariadená služobná pohotovosť, patrí mu za každú hodinu tejto pohotovosti peňažná náhrada a) 50 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, ak ide o pohotovosť vykonávanú v mieste vykonávania jeho štátnej služby, a 100 % z tejto sumy, ak ide o deň služobného pokoja, b) 15 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, ak ide o pohotovosť vykonávanú v mieste jeho pobytu, alebo na inom dohodnutom mieste, a 25 % z tejto sumy, ak ide o deň služobného pokoja, c) 5 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, ak ide o pohotovosť vykonávanú s možnosťou použitia mobilných prostriedkov spojenia, a 10 % z tejto sumy, ak ide o deň služobného pokoja.

Podľa čl. 1 bod 2 Smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2003/88/ ES zo 4.11.2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, táto smernica sa vzťahuje na: a) minimálne doby denného odpočinku, týždenného odpočinku a ročnej dovolenky, prestávky v práci a na maximálny týždenný pracovný čas a b) určité aspekty nočnej práce, práce na zmeny a rozvrhnutie práce.

Podľa čl. 1 bod 3 Smernice, táto smernica sa vzťahuje na všetky odvetvia činností, verejné a súkromné, v zmysle čl. 2 smernice 89/391/EHS bez toho, aby boli dotknuté články 14, 17, 18 a 19 tejto smernice.

Podľa čl. 2 bod 1 Smernice „pracovný čas“ je akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a/alebo praxou.

Podľa čl.2 bod 2 Smernice, „čas odpočinku“ je akýkoľvek čas, ktorý nie je pracovným časom.

Podľa čl. 6 písm. b) Smernice členské štáty príjmu opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie toho, že v súlade s potrebou chrániť bezpečnosť a zdravie pracovníkov, priemerný pracovný čas pre každé obdobie siedmych dní vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín.

Podľa čl. 16 písm. b) Smernice členské štáty môžu ustanoviť pre uplatňovanie článku 6 (maximálny týždenný pracovný čas) referenčné obdobie nepresahujúce štyri mesiace. Doby platenej ročnej

dovolenky priznané v súlade s článkom 7 a doby pracovnej neschopnosti sa nezahŕňajú alebo sú pri výpočte priemeru neutrálne.

Podľa čl. 17 bod 3 písm. iii) Smernice, v súlade s odsekom 2 tohto článku sa môžu vykonať odchýlky článkov 3, 4, 5, 8 a 16 pre služby tlače, rádia, televízie, filmovej tvorby, pôšt a telekomunikácií, sanitky, protipožiarne služby a služby civilnej ochrany.

Podľa článku 19 smernice 2003/88/ES možnosť odchýlky z od článku 16 písm. b) uvedenej v článku 17 ods. 3 a v článku 18 nemôže viesť k ustanoveniu referenčného obdobia dlhšieho ako šesť mesiacov.

10. Predmetom žaloby bol nárok žalobu na zaplatenie náhrady škody – nemajetkovej ujmy, ktorú si žalobca vyčíslil na sumu 4.869,83 eura z dôvodu, že žalovaný nesprávne transponoval Smernicu Európskeho parlamentu a Rady č. 2003/88/ES do zákona č. 315/2001 Z.z. o Hasičskom a záchrannom zbore, v dôsledku čoho zákon neobsahuje maximálne vymedzenie týždenného pracovného času v rozsahu 48 hodín, ktoré nemôže byť s odkazom na Smernicu prekročené. Z obsahu spisu a z listinných dôkazov vyplýva, že týždenný pracovný čas žalobcu sa skladal do konca roka 2021 z pracovných zmien rozvrhnutých na 17- hodinový výkon služby, po ktorom nasledovala určená 7- hodinová služobná pohotovosť na pracovisku, od 1.1.2022 sú pracovné zmeny rozvrhnuté na 16- hodinový výkon služby, po ktorom nasleduje určená 8-hodinová služobná pohotovosť na pracovisku. V rámci jednej pracovnej zmeny strávil žalobca na pracovisku sústavne 24 hodín. Súhrn takto uvedených zmien v rámci týždenného pracovného času pravidelne prekračoval 48 hodín. Nárok žalobcu súd posúdil ako nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, nie ako nárok na náhradu mzdy, pretože postupom žalovaného – neúplným prevzatím Smernice 2003/88/ES do Zákona o hasičskom a záchrannom zbore, bolo porušené právo žalobcu na smernicou stanovený maximálny týždenný pracovný čas v rozsahu 48 hodín a žalobcovi tak vznikol nárok na náhradu škody spôsobnej porušením práva Európskej únie, pričom je povinnosťou vnútroštátnych orgánov aplikovať normy komunitárneho práva ex officio v zmysle zásady prednosti a priameho účinku. Tu súd poukazuje na znenie Ústavy SR konkrétne článok 144 ods. 1, podľa ktorého sudcovia sú pri výkone svojej funkcie nezávislí a pri rozhodovaní sú viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 a zákonom. Právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky. Prevzatie právne záväzných aktov, ktoré vyžadujú implementáciu, sa vykoná zákonom alebo nariadením vlády podľa čl. 120 ods. 2 /článok 7 ods. 2 Ústavy/. Medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, medzinárodné zmluvy, na ktorých vykonanie nie je potrebný zákon, a medzinárodné zmluvy, ktoré priamo zakladajú práva alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, majú prednosť pred zákonmi /článok 7 ods.5 Ústavy/. Predpoklady zodpovednosti za vzniknutú škodu vychádzajú z absolútne objektívnej zodpovednosti členského štátu za takto vzniknutú škodu a ide o prípady porušenia práva EÚ členských štátov pre absentujúcu alebo nesprávne transponovanú smernicu aplikáciu ustanovení vnútroštátneho práva odporujúceho úniovému právu, vydanie rozhodnutie, ktoré je v rozpore s právom EÚ a prijatie alebo ponechanie v platnosti legislatívy, ktorá je v rozpore s právom EÚ. Objektívna zodpovednosť členského štátu za vzniknutú škodu nastáva pokiaľ sú splnené kumulatívne jej tri predpoklady a to porušenie úniovej normy, porušenie úniového práva je dostatočne závažné a medzi porušením úniového práva a škodou spôsobenou fyzickej a právnickej osobe existuje príčinná súvislosť. O náhrade škody rozhoduje vnútroštátny súd.

11. Na daný prípad súd aplikoval Smernicu 2003/88/ES a je toho názoru, že služobná činnosť žalobcu ako hasiča patrí do pôsobnosti smernice 2003/88/ES, pretože podľa čl. 1 bod 3 Smernice, táto smernica sa vzťahuje na všetky odvetvia činností, verejné a súkromné, v zmysle čl. 2 smernice 89/391/EHS bez toho, aby boli dotknuté články 14, 17, 18 a 19 tejto smernice. K argumentom žalovaného, že činnosti, ktoré vykonávajú príslušníci hasičského a záchranného zboru je možné subsumovať pod negatívne vymedzenie pôsobnosti smernice v čl.2 bod 2 Smernice 89/91/EHS, ktorý hovorí o tom, že táto smernica sa neuplatňuje tam, kde sú s ňou nevyhnutne v rozpore charakteristiky vlastné pre určité osobitné činnosti verejných služieb, ako sú napríklad ozbrojené sily, polícia alebo pre určité osobitné činnosti služieb civilnej ochrany, súd uvádza, že v zmysle tohto článku sa jedná o výnimočné situácie, nejde o automatické vylúčenie všetkých vzťahov v rámci civilnej ochrany. Smernica 83/391/EHS nevylučuje z pôsobnosti všetky služby civilnej ochrany ale len určité osobitné činnosti týchto služieb a teda sa neuplatní len v prípadoch, ak nastane určitá vážna kritická situácia, pri ktorej sa vyžaduje zabezpečiť ochranu zdravia, verejnej bezpečnosti a ak by za takejto situácie uplatňovaním všetkých povinností,

vyplývajúcich zo smernice, došlo k obmedzeniu alebo hrozeniu možnosti zabezpečiť uvedené činnosti. To potom znamená, že služobná činnosť žalobcu ako hasiča spadá pod pôsobnosť Smernice 2003/88/ ES a hasiči z pôsobnosti tejto Smernice vyňatí nie sú.

12. V konaní nebolo sporné, že žalobca je príslušníkom Hasičského a záchranného zboru s miestom výkonu služby Nitra – Drážovce po dobu 4 rokov. Žalobca odpracoval v rozhodnom období máj 2021 - apríl 2024 spolu 1.861,86 hodín služobnej pohotovosti, nezapočítaných do fondu pracovného času, pracoval nad povolený limit 48 hodín služobného času, pričom medzi porušením práva a vznikom škody je u žalobcu v dôsledku straty času odpočinku a straty času, ktorý mohol stráviť s rodinou, priateľmi, je príčinná súvislosť. K otázke, či do služobného času sa započítava aj doba pracovnej pohotovosti súd uvádza, že v prípade hasičov pracovná pohotovosť tvoriaca súčasť ich týždenného pracovného času v spojení s ďalším „riadnym“ pracovným časom nesmie prekročiť maximálny týždenný pracovný čas. Právo Únie bráni vnútroštátnej právnej úprave stanovujúcej priemerný pracovný čas, ktorý vzhľadom na to, že zahŕňa obdobia pracovnej pohotovosti a pohotovostnej služby prekračuje týždennú hranicu upravenú v čl. 6 písm. b) uvedenej smernice. U žalobcu došlo k porušeniu práva Európskej únie Slovenskou republikou v dôsledku nesprávneho prebratia Smernice EÚ 2003/88/ES do slovenského právneho poriadku, konkrétne do zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore. Z ustanovení §§ 85, 92 Zákona o hasičskom a záchrannom zbore vyplýva, že služobná pohotovosť podľa Zákona o hasičskom zbore sa nepovažuje za súčasť týždenného služobného času jeho príslušníkov, keďže „bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby a začína až po skončení výkonu štátnej služby v služobnom čase“. Vzhľadom na uvedené služobná pohotovosť nie je výkonom štátnej služby, keď odráža len stav pripravenosti pracovníka na eventuálne vykonanie štátnej služby v prípade, že k nej bude povolaný. Ustanovenie § 122 Zákona o hasičskom zbore potom upresňuje, že ak počas doby trvania služobnej pohotovosti došlo k vykonaniu štátnej služby, „takéto vykonávanie štátnej služby je štátnou službou nadčas“ (ods. 2) a § 91 ods. l zákona tiež uvádza, že „štátnou službou nadčas je aj služba, ktorú príslušník vykonáva počas určenej služobnej pohotovosti podľa § 92 ods. 2“. Existujúca právna kvalifikácia služobnej pohotovosti sa premieta aj do spôsobu jej finančného odmeňovania, ktorý nemá povahu služobného platu (§ 103 Zákona o hasičskom zbore). Z uvedeného súd dospel k záveru, že smernica 2003/88 ES nebola správne prebratá. Žalobca ako príslušník Hasičského záchranného zboru Slovenskej republiky spadajúceho pod Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky má Smernicou garantované právo na 48 - hodinový týždenný pracovný čas.

13. Článok 6 písmeno b/ Smernice ukladá členským štátom povinnosť stanoviť 48 hodinový týždenný pracovný čas, do rozsahu pracovného času je potrebné započítať aj čas pracovnej pohotovosti, tiež je to pracovný čas, pretože zamestnanec je povinný byť na pracovisku v čase pracovnej pohotovosti. Žalovaný pri transponovaní Smernice nezohľadnil skutočnosť, že pracovná /služobná/ pohotovosť predstavuje pracovný /služobný/ čas pracovníka a súd teda konštatuje, že cieľ článku 6 písmeno b/ Smernice nebol naplnený, pretože tento článok jednoznačne stanovuje, že priemerný pracovný čas pre každé obdobie siedmich dní vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín. V konaní bola žalovaným namietaná dĺžka referenčného obdobia, odkazoval na článok 16 písmeno b/ Smernice, podľa ktorého členské štáty môžu ustanoviť pre uplatňovanie článku 6 (maximálny týždenný pracovný čas) referenčné obdobie nepresahujúce štyri mesiace. Tu však súd poukazuje na to, že smernica umožňuje členským štátom ustanoviť pre uplatňovanie článku 6 – maximálny týždenný pracovný čas, referenčné obdobie, nepresahujúce štyri mesiace. Na to, aby sa takéto ustanovenie mohlo uplatňovať je nevyhnutné, aby bolo prevzaté do právneho poriadku SR, zo zákona o hasičskom a záchrannom zbore nevyplýva, že by Slovenská republika uvedené ustanovenie ako aj ustanovenie čl.6 písmeno b/ Smernice prevzala do vnútroštátneho poriadku a teda že by maximálny týždenný pracovný čas bolo možné dodržiavať a skúmať v rámci referenčného obdobia štyroch mesiacov. Keďže Slovenská republika neprevzala do zákona články smernice, nemôže sa žalovaný dovolávať ich aplikácie.

14. K jednotlivým námietkam žalovaného súd uvádza nasledovné: Žalovaný vzniesol námietku miestnej nepríslušnosti, čo odôvodnil tým, že žalobca namieta nesprávnu transpozíciu a aplikáciu smernice, žalovaný má za to, že túto má vykonať ústredný orgán štátnej správy. Keďže skutočnosťou, ktorá zakladá uplatnené právo, je podľa žalobcu nesprávna transpozícia smernice, ktorá patrí do pôsobnosti Ministerstva vnútra SR, je miestne príslušným súdom okresný súd, v ktorého obvode má ústredný orgán štátnej správy zodpovedný za transpozíciu namietanej smernice svoje sídlo. Keďže Ministerstvo vnútra SR ako orgán konajúci v mene žalovaného má svoje sídlo na Pribinovej 2 v Bratislave, príslušným je Mestský súd Bratislava IV. a navrhol, aby bola vec podľa § 43 ods. 1 CSP postúpená na Mestský súd

Bratislava IV. Súd sa s názorom žalovaného nestotožnil, je toho názoru, že na prejednanie veci je miestne príslušný Okresný súd Nitra ako ten súd, v ktorom konkrétny hasič – žalobca vykonáva služobnú činnosť, pretože na tomto mieste sa stala skutočnosť, ktorá zakladá uplatnený nárok na náhradu škody. Žalobca si v súlade s ustanovením § 19 ods. 1 písm. b) CSP zvolil na podanie žaloby takto určený súd v rámci miestnej príslušnosti danej na výber, čo aj urobil a teda Okresný súd Nitra je miestne príslušný, pretože v jeho obvode žalobca vykonáva služobnú činnosť – hasičská stanica F. - G., keďže práve tam sa stala skutočnosť zakladajúca jeho nárok na náhradu škody uplatňovanú v tomto konaní.

15. K vznesenej námietke premlčania žalovaným súd uvádza, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podlieha premlčaniu vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe, keďže sa jedná o osobné právo majetkovej povahy, podlieha premlčaniu. Počiatok plynutia všeobecnej trojročnej premlčacej doby náhrady za nemateriálnu ujmu je podľa § 101 Občianskeho zákonníka je viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilého porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby. Premlčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv. Premlčanie je kvalifikované uplynutie času, v dôsledku ktorého súdnu vymáhateľnosť možno odvrátiť námietkou. Zmyslom tohto inštitútu je zvýšenie istoty v právnych vzťahoch. Premlčaním právo nezaniká, iba sa závažne oslabuje. Uplatnenie námietky premlčania spôsobuje zánik súdnej vymáhateľnosti, v dôsledku čoho súd premlčané právo nemôže priznať. Žalovaný vzniesol námietku premlčania, uviedol, že žaloba bola podaná až v mesiaci jún 2024 a teda obdobie mesiaca máj 2021 je už premlčané. Premlčaciu dobu žalobca pravdepodobne viaže na deň splatnosti mzdy, teda na 10. deň v tom-ktorom mesiaci, mzda za máj 2021 sa vypláca ku dňu 10.6.2021. Súd nárok žalobcu za premlčaný nepovažuje, pretože žaloba bola súdu doručená dňa 3.6.2024, uplatnený nárok žalobcu nie je nárokom na náhradu mzdy, jedná sa o nárok na zaplatenie nemajetkovej ujmy v peniazoch, všeobecná trojročná premlčacia doba preto plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz, počiatok plynutia všeobecnej trojročnej premlčacej doby v prípade náhrady nemajetkovej ujmy je v tomto prípade viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu do práva žalobcu na zachovanie priemerného pracovného (služobného) času podľa článku 6 písm. b) Smernice. Premlčacia doba preto začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy k takémuto zásahu došlo. Či došlo k prekročeniu priemerného pracovného (služobného) času podľa článku 6 písm. b) Smernice možno spravidla zistiť v priebehu, resp. najneskôr po dovŕšení príslušného mesiaca. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy tak možno uplatniť v prvý deň nasledujúceho mesiaca, t.j. z hľadiska posudzovaného prípadu za mesiac máj 2021 najskôr dňa 1.6.2021. Trojročná premlčacia doba na uplatnenie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy za mesiac máj 2021 plynula žalobcovi do 3.6.2024, pretože deň 1.6.2024 pripadol na sobotu, v zmysle ustanovenia § 122 ods. 3 OZ sa posledný deň premlčacej doby presunul na najbližší pracovný deň.

16. K otázke vecnej legitimácie súd uvádza, že vecnú legitimáciu súd skúma vždy aj bez návrhu, aj v prípade, že ju žiadna strana sporu nenamieta. Preskúmavanie vecnej legitimácie, či už aktívnej existenciou tvrdeného práva na strane žalobcu, alebo pasívnej, existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného, je imanentnou súčasťou súdneho konania (rozsudok NS SR 2Cdo/205/2009). Súd skúma vecnú legitimáciu sám, z úradnej povinnosti, a to i bez toho, aby to strany navrhli. Pod vecnou legitimáciou, či už aktívnou alebo pasívnou sa vo všeobecnosti v občianskom súdnom konaní rozumie oprávnenie alebo povinnosť sporových strán vyplývajúce z hmotného práva. Vecnú legitimáciu má ten, komu svedčí stav z hmotného práva, teda kto je nositeľom subjektívneho práva (aktívna vecná legitimácia) alebo nositeľom subjektívnej povinnosti vyplývajúcej z hmotného práva (pasívna vecná legitimácia), o ktorých sa v konaní rozhoduje. Vzhľadom na procesnú obranu zo strany žalovaného sa súd zaoberal vecnou legitimáciou strán sporu v konaní. Vecná legitimácia vyjadruje postavenie strán v hmotnoprávnom vzťahu (niekedy aj v procesnoprávnom vzťahu), ktoré v konečnom dôsledku vedie k úspechu alebo neúspechu v konaní. Strana, ktorá je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti (záväzku), má vecnú pasívnu legitimáciu. Vecná legitimácia sa na začiatku konania tvrdí. Súd žalobe vyhovie len vtedy, ak žalobca žaluje osobu, ktorá je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti. Ak sa to v konaní nedokáže, súd žalobu zamietne so záverom o nedostatku pasívnej vecnej legitimácie žalovaného bez ohľadu na prípadne zistenie, že nositeľom pasívnej vecnej legitimácie je iný subjekt, ktorého ale žalobca za žalovaného neoznačil. K aktívnej vecnej legitimácii žalobcu, ktorú žalovaný namietal, súd uvádza, že v konaní má za to, že žalobca je aktívne vecne legitimovaný na konanie, domáha sa náhrady nemajetkovej ujmy v dôsledku zásahu do jeho osobnostných práv, ako fyzická osoba – jednotlivec sa môže voči žalovanému štátu domáhať náhrady škody vzniknutej porušením práva Európskej únie, žalovaný je pasívne vecne legitimovaný, pretože sa mal tohto zásahu do osobnostných práv žalobcu

dopustiť, štát zodpovedá za škodu spôsobenú porušením práva Európskej únie, v mene žalovaného koná Ministerstvo vnútra SR ako orgán, do pôsobnosti ktorého spadá Hasičský a záchranný zbor.

17. K namietanému nedostatku právomoci súdu posudzovať súlad slovenských právnych predpisov so Smernicou Európskej únie súd uvádza, že právo Európskej únie má prednosť pred vnútroštátnymi predpismi, z čoho vyplýva pre súd povinnosť v rámci svojej právomoci vykladať vnútroštátne predpisy čo najviac v súlade s právom EÚ a tým je daná aj jeho právomoc posudzovať súlad vnútroštátnych predpisov s právom EÚ a aj právomoc v prípade zistenia nesúladu neaplikovať vnútroštátnu normu odporujúcu právu Európskej únie. Preto nedošlo k prekročeniu právomoci súdom keď skúmal, či došlo k prevzatiu Smernice do Zákona o hasičskom a záchrannom zbore a akým spôsobom, či je zaručené právo priznané Smernicou na 48 hodinový týždenný pracovný čas. Súd bol oprávnený a povinný skúmať, či zo strany žalovaného došlo k tvrdenému porušovania práva Európskej únie pri preberaní Smernice do právneho poriadku SR, bol teda povinný skúmať, či zákon o hasičskom a záchrannom zbore zodpovedá článku 6 písmeno b/ Smernice.

18. Nárok žalobcu súd posúdil ako nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, nie ako nárok na náhradu mzdy. Neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti je konanie, ktoré zasahuje do práv chránených ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka a je v rozpore s povinnosťami pôvodcu zásahu, stanovenými právnym poriadkom. Právo na ochranu osobnosti /tzv. osobnostné právo/ prináleží každej fyzickej osobe. Výpočet jednotlivých zákonom chránených zložiek osobnosti je v § 11 OZ uvedený len príkladmo. Z hľadiska poskytnutia ochrany nie je významné, či neoprávnený zásah bol spôsobený zavinene, či nezavinene, vedome alebo nevedome. Žaloba tak ako každý človek má s poukazom na § 11 OZ právo na ochranu svojej osobnosti, svojho súkromia, pričom právo na ochranu súkromia zahŕňa široký rozsah života človeka - právo na ochranu intímneho života, citového života, priateľských vzťahov, rodinných vzťahov a podobne, do ktorého mu bolo zasahované tým, že bolo porušené právo žalobcu na smernicou stanovený maximálny týždenný pracovný čas v rozsahu 48 hodín. K vzniku nemajetkovej ujmy na osobnosti fyzickej osoby môže dôjsť vzhľadom na odlišnú povahu jednotlivých hodnôt osobnosti tvoriacich ich fyzickú a morálnu jednotu rôznym spôsobom. Predpokladmi vzniku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v predmetnom prípade sú: existencia ujmy (spočívajúca v porušení práva žalobcu na smernicou stanovený maximálny týždenný pracovný čas v rozsahu 48 hodín), porušenie právnej povinnosti, resp. protiprávny úkon (spočívajúci v tom, že žalovaný nesprávne transponoval Smernicu Európskeho parlamentu a Rady č. 2003/88/ES do zákona č. 315/2001 Z.z. o Hasičskom a záchrannom zbore, v dôsledku čoho zákon neobsahuje maximálne vymedzenie týždenného pracovného času v rozsahu 48 hodín, ktoré nemôže byť s odkazom na Smernicu prekročené ), príčinná súvislosť medzi touto ujmou a protiprávnym konaním. Podľa § 13 ods. 3 OZ výšku náhrady podľa ods. 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa ustanovenia § 13 ods. 2 OZ predstavuje jedno z parciálnych a relatívne samostatných prostriedkov ochrany jednotného práva na ochranu osobnosti fyzickej osoby. Vzniká vtedy, keď morálna satisfakcia ako rýdzo osobné právo, na vyváženie a zmiernenie nepriaznivých následkov protiprávneho zásahu do osobnostných práv nestačí. Napriek tomu, že ide o satisfakciu v oblasti nemateriálnych osobnostných práv, jeho vyjadrenie peňažným ekvivalentom spôsobuje, že ide o osobné právo majetkovej povahy.

19. Základ nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy je daný, v dôsledku nerešpektovania čl.2 bod 1 a 2 a čl.6 písmeno b/ smernice 2003/88/ES pri rozvrhovaní pracovného času prišiel žalobca o veľký počet hodín voľného času, ktoré by inak venoval iným aktivitám napr. partnerke, rodine, svojim záľubám, oddychu, čím došlo k zásahu do jeho osobnostných práv, konkrétne žalobca má právo na ochranu zdravia, právo na ochranu bezpečnosti a zdravia pri práci, právo na primeraný odpočinok po práci, právo na súkromný život, právo na najvyššiu prípustnú dĺžku pracovného času, za čo mu nepochybne patrí nárok na primerané finančné zadosťučinenie. Len samotné konštatovanie porušenia práva nie je podľa názoru súdu dostatočným zadosťučinením, preto sa javí primeraná finančná náhrada ako vhodná forma odškodnenia takto vzniknutej ujmy. Súd mal za to, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch nemožno vyvodiť len zo samotnej nesprávnej transpozície smernice, dôkazné bremeno bolo na žalobcovi, aby preukázal zásah do jeho osobnostnej sféry, teda do rodinných väzieb a zdravotného stavu v rozhodnom období a aby zároveň preukázal príčinnú súvislosť medzi prácou nad rámec maximálneho týždenného pracovného času v rozhodnom období a týmto zásahom. Súd výsluchom žalobcu dospel k názoru, že žalobca nemá toľko času na koníčky, na rodinu, trpí poruchami spánku, dochádza ku konfliktným situáciám v medzi ním a jeho priateľkou, takto odôvodňoval nárok na

nemajetkovú ujmu sám žalobca. Za primeranú súd považoval sumu 2.000 eur a vo zvyšnej časti súd žalobu zamietol, v tejto časti je rozhodnutie už právoplatné a predmetom konania zostalo rozhodovanie o nemajetkovej ujme vo výške 2.000 eur. Toto rozhodnutie závisí od úvahy súdu a súdu sa javila ako primeraná vzhľadom na okolnosti prípadu suma 2.000 eur a to z toho dôvodu, že žalobca vykonáva náročné povolanie, fyzicky aj psychicky, preto potrebuje dostatočný čas na oddych a regeneráciu, o ktorý je ukrátený, práca žalobcu je náročná, je riziková, je dôležitá pre nás všetkých a aj preto je dôležité, aby mal žalobca dostatok času na odpočinok, pretože až po dostatočnom spánku sa môže venovať svojim záľubám rodine, aktivitám, ktoré ho bavia. Preto súd žalobcovi priznal sumu 2.000 eur.

20. Odvolacím súdom bolo vytýkané nedostatočné odôvodnenie rozsudku pokiaľ ide o samotné porušenie čl. 6 písm. b) Smernice, keď v priebehu konania žalovaný poukazoval na povinnosť súdu skúmať porušenie čl. 6 písm. b) Smernice v rámci 6 - mesačných referenčných období a v rámci toho tvrdil, že pre účely výpočtu priemerného týždenného pracovného času nie je možné do výpočtov zahŕňať čas odpočinku (t. j. dovolenku, dodatkovú dovolenku, PN, voľno za prácu vo sviatok a pod.).Žalovaný spochybňoval spôsob výpočtu žalobcu, ktorý vychádzal z fondu pracovného času, keď fond pracovného času v sebe zahŕňa aj čas odpočinku. Žalovaný predložil vlastné výpočty priemerného týždenného pracovného času za žalované obdobie, v zmysle ktorých nemalo dôjsť k prekročeniu 48 hodinového priemerného týždňového služobného času, resp. k tomu malo dôjsť len v jednom období.

21. Žalobcovi boli rozvrhované služby takým spôsobom /od 1.1.2022/, že na 16 hodinovú riadnu službu v služobný deň nadväzovala určená 8 hodinová služobná pohotovosť na pracovisku, /predtým to bolo 17 hodín + 7 hodín/ služobné povinnosti boli určované na čas nočných hodín, v prípade, že je počas služobnej pohotovosti vyhlásený poplach a hasiči sú vyslaní na zásah, mení sa služobná pohotovosť na prácu nadčas, a hasiči strávia na pracovisku počas jednej zmeny minimálne 24 hodín. Keďže sa striedajú tri hasičské zmeny, každý tretí deň odslúžia hasiči v jednotlivých hasičských zmenách 24 hodín a následne majú dva dni voľna. Z tohto vyplýva pravidelné prekračovanie maximálneho 48 hodinového týždenného pracovného času, keďže pracovná doba je nastavená tak, že pracuje každý tretí deň 24 hodín. Je teda nevyhnutné, že jedna zmena v danom týždni (7 po sebe nasledujúcich dní) odslúži 24 hodinovú zmenu trikrát, čo predstavuje 72 hodín. V prípade, ak zmenu odslúži príslušník len dvakrát do týždňa, je na hranici 48 hodín. Ak by súd prepočítal výkon 24 hodinovej zmeny každý tretí deň na rok, tak príslušník odpracuje 121 dní (365/3), čo predstavuje 2.904 hodín (121x24 dní), v priemere 55,70 hodín týždenne (2904/52,14 týždňov), teda prevyšuje maximálny priemerný týždenný pracovný čas 48 hodín. Súd preto konštatuje, že už organizácia pracovného času na pracovisku žalobcu je rozporná so smernicou 2003/88/ES. Pokiaľ si teda žalobca v referenčnom období 6 mesiacov nevyberie žiadnu dovolenku a ani nebude práceneschopný, resp. nevyskytne sa žiaden iný dôvod jeho neprítomnosti na pracovisku a odpracuje plný fond pracovného času vrátane všetkých pohotovostí, nepochybne vždy prekročí maximálny týždenný pracovný čas stanovený smernicou. Súd zároveň poukazuje, že za výkon práce v zmysle článku 2 ods. 1 smernice sa považuje aj účasť na školeniach a povinných rekondičných pobytoch absolvovaných žalobcom v zariadení určenom zamestnávateľom. Zamestnávateľ sa nesmie spoliehať na to, že v priebehu referenčného obdobia nastanú na strane žalobcu také rôzne okolnosti (dovolenka PN, OČR a pod.), že žalobca v priemere neprekročí maximálny týždenný pracovný čas. Zamestnávateľ má organizovať prevádzku pracoviska tak, aby takýmto situáciám predchádzal. Súd sa nestotožnil s výpočtom priemerného pracovného času, ktorý prezentuje žalovaný, v ID plachtách je zaznamenaný počet plánovaných hodín, odpracovaných hodín, hodín pohotovosti a iné údaje. Z jednotlivých prehľadov je zrejmé, že zamestnávateľ do odpracovaných hodín započítaval aj dovolenky, PNky, rehabilitácie, školenia a podobne. Súd však nevidel dôvod na odpočítanie takýchto dní, tak ako naznačoval žalovaný. Právny poriadok takýto postup neupravoval a ustanovenia o neutrálnych dňoch neboli do vnútroštátneho právneho poriadku zavedené. Je potrebné vychádzať z počtu odpracovaných hodín stanovených časovým fondom, prípadne mesačnými súhrnmi (ID plachty), ktoré vypracoval zamestnávateľ žalobcu, zohľadniac situáciu, že neexistovala žiadna právna úprava na určenie počtu odpracovaných hodín výpočtom, ktorý prezentovala žalovaný. Súd sa nestotožnil s názorom, že je potrebné zistiť skutočne odpracované hodiny a tieto prepočítať na skutočne odpracované dni bez dovolenky, PN, OČR a podobe, zo smernice toto nevyplýva. Smernica hovorí o platenej dovolenke a dobe pracovnej neschopnosti ako o dňoch, ktoré sú neutrálne alebo sa do výpočtu nezahŕňajú, pričom výkladové oznámenie uvádza, že neexistenciu práce počas tohto obdobia nemožno použiť na kompenzáciu iných období, počas ktorých sa presiahol maximálny týždenný pracovný čas. Inak povedané skutočnosť, že žalobca nevykonal prácu z dôvodu dovolenky alebo PN, nemôže viesť k takému posúdeniu, že nedošlo k prekročeniu povoleného pracovného času a

porušeniu smernice, pričom za bežného chodu bez dovolenky alebo PN by k porušeniu došlo. Preto výpočet prezentovaný žalovaným podľa názoru súdu neobstojí. Prepočty pracovného času žalobcu, ktoré prezentuje žalovaný sú nesprávne aj z toho dôvodu, že aj zamestnávateľ žalobcu v jednotlivých ID plachtách do odpracovaných hodín (kolónka „OH“) žalobcu započítaval aj dovolenky, PN-ky, voľno za sviatok, darovanie krvi a pod. Tieto skutočnosti možno vidieť v: ID plachta za mesiac 6/2021, 7/2021, 8/2021, 9/2021, 10/2021, 11/2021, 12/2021, 1/2022, 5/2022, 6/2022, 9/2022, 10/2022, 1/2023, 4/2023, 5/2023, 10/2023, 11/2023, 1/2024,2/2024, 3/2024, kde sa do odpracovaných hodín žalobcu zohľadnila dovolenka, ID plachta za mesiac 8/2021, 5/2022, 6/2022, 11/2022, 1/2023, 12/2023, 1/2024 kde sa do odpracovaných hodín žalobcu zohľadnilo voľno za sviatok, ID plachta za mesiac 7/2021, 11/2022, 2/2023, kde sa do odpracovaných hodín žalobcu zohľadnilo voľno z dôvodu všeobecného občianskeho záujmu – napr. darovanie krvi, ID plachta za mesiac 2/2022, 3/2022, 9/2022, 7/2023, 8/2023, 9/2023, 11/2023, 12/2023, kde sa do odpracovaných hodín žalobcu zohľadnila PN, ID plachta za mesiac 6/2022, kde sa do odpracovaných hodín žalobcu zohľadnila návšteva lekára. Žalobca poukázal aj na to, že sám žalovaný pristúpil k zmene právnej úpravy (doplnením ods. 3 do ust. § 97 Zákona o HaZZ od 1.11.2024, resp. doplnením ods. 3 do ust. § 85 Zákona o HaZZ od 1.7.2025), keby táto právna úprava už dávno predtým riadne reflektovala požiadavky Smernice. Žalovaný tvrdil, že žalobca v skutočnosti neprekračoval maximálny týždenný pracovný čas, okrem jedného prípadu, pretože si v danom období čerpal dovolenku, prípadne, že bol práceneschopný alebo bol na OČR. Zákon č. 315/2001 Z. z. neurčuje, kedy začína a kedy končí 6 mesačné obdobie, v rámci ktorého by mal zamestnávateľ žalobcovi či iným príslušníkom E. H. I. I. podľa § 86 zákona č. 315/2001 Z. z. rozvrhovať služby tak, aby týždenný 48 hodinový pracovný čas bol dodržaný. Žalobca ohraničil obdobie, v ktorom podľa jeho tvrdenia malo dôjsť k prekročeniu maximálneho limitu týždenného pracovného času v období počnúc od mája 2021 do apríla 2024. V prípade prepočtu v rámci 6 mesačných referenčných období, v žalovanom období sa jedná o obdobie 5/2021- 10/2021 = 184 dní : 7 = 26,28 týždňa, 11/2021-4/2022 = 181 dní : 7 = 25,85 týždňa, 5/2022-10/2022 = 184 dní : 7 = 26,28 týždňa, 11/2022-4/2023 = 181 dní : 7 = 25,85 týždňa, 5/2023 -10/203 = 184 dní : 7 = 26,28 týždňa, 11/2023-4/2024 = 181 dní : 7 = 25,85 týždňa. V období 5/2021-10/2021 žalobca odpracoval spolu 1308 hodín, čo je 49,77 hodiny týždenne priemer, v období 11/2021-4/2022 žalobca odpracoval spolu 1251,75 hodín, čo je 48,42 hodiny týždenne priemer, v období 5/2022-10/2022 žalobca odpracoval spolu 1285,76 hodín, čo je 48,92 hodiny týždenne priemer, v období 11/2022-4/2023 žalobca odpracoval spolu 1384,20 hodín, čo je 53,54 hodiny týždenne priemer, v období 5/2023-10/2023 žalobca odpracoval spolu 1223 hodín, čo je 46,53 hodiny týždenne priemer, v období 11/2023-4/2024 žalobca odpracoval spolu 1302,55 hodín, čo je 50,38 hodiny týždenne priemer. Z tohto výpočtu potom vyplýva, že aj v prípade prepočtu v rámci 6 mesačných referenčných období, až na jedno obdobie, došlo k prekročeniu maximálneho 48 hodinového týždenného pracovného času, čo nič nemení na vyššie uvedených záveroch súdu a rozhodnutí veci.

22. Súdny dvor zdôraznil, že členské štáty musia zabezpečiť systém evidencie pracovného času, aby sa dalo overiť dodržiavanie maximálneho týždenného pracovného času (napr. C-55/18). Smernica 2003/88/ES stanovuje, že priemerný týždenný pracovný čas nesmie presiahnuť 48 hodín vrátane nadčasov. Referenčné obdobie slúži len ako výpočtový rámec, nie ako nástroj na ospravedlnenie systematického preťažovania. Sám žalovaný nepopiera porušenie prekročenia maximálneho priemerného týždenného v jednom prípade v rámci referenčného obdobia 6 mesiacov. Keďže z vykonaného dokazovania vyplynulo opakované prekročenie týždenného pracovného času v rozpore so Smernicou a žalobca nemohol tento čas venovať odpočinku, čo predstavuje zásah do súkromného života žalobcu, bola mu spôsobená ujma priamo vyvolaná porušením únijného práva, takúto ujmu spočívajúcu v uplynutí času žalobcovi nie je možné vrátiť, a tak ako uviedol aj odvolací súd neprichádza do úvahy žaloba na upustenie od neoprávneného zásahu, ani žaloba na odstránenie následkov, ako ani morálna satisfakcia (napr. ospravedlnenie a podobne), ktorá by vzhľadom na nezvratnú stratu voľného času nebola dostatočným zadosťučinením. Čo sa týka porušenia čl. 6 písm. b) Smernice v rámci 6-mesačných referenčných období a v tejto súvislosti s poukazmi žalovaného na čl. 17 ods. 3 písm. b) bod iii a 19 Smernice a ust. § 86 ods. 1 zákona o HAZZ, v ktorom má byť podľa žalovaného zakotvené referenčné obdobie v trvaní 6 mesiacov, k tomu súd uvádza, že pojem referenčné obdobie nemožno uplatňovať mechanicky, keď nemôže slúžiť ako nástroj na legalizáciu systematického preťažovania pracovníkov, teda keď pracovný režim v dlhodobom horizonte pravidelne vedie k prekračovaniu maximálneho týždenného fondu. Cieľom smernice je ochrana zdravia a bezpečnosti pracovníkov, a preto referenčné obdobie nesmie byť zneužité na systematické prekračovanie limitov. Aj keby boli hodiny rozpočítané v rámci teoretického referenčného rámca, záver súdu o tom, že žalobca v období takmer troch rokov opakovane

a systematicky presahoval limit 48 hodín týždenne (vrátane služobnej pohotovosti na pracovisku), zakladá porušenie článku 6 písm. b) Smernice.

23. O trovách konania súd rozhodol s poukazom na § 255 ods. 1 CSP tak, že žalobcovi súd náhradu trov konania priznal v plnej výške, ako aj trov odvolacieho konania, nakoľko vo veci mal žalobca úspech, v sporových konaniach sa uplatňuje zásada úspechu, teda strana, ktorá mala v konaní plný úspech, čo je v tomto prípade žalobca, keďže žalobe bolo vyhovené, má právo na náhradu trov konania proti neúspešnej strane, teda žalovanému a v konaní neboli zistené žiadne výnimočné okolnosti, ani dôvody hodné osobitného zreteľa, a to ani v okolnostiach danej veci, ani u strán sporu a to s poukazom na ustanovenie § 257 CSP. V zmysle ustanovenia § 262 ods. 1, 2 CSP rozhodol súd len o nároku na náhradu trov konania a o výške bude rozhodovať samostatným uznesením vyšší súdny úradník. V prejednávanom spore záviselo rozhodnutie o výške predmetu sporu od úvahy súdu. Aj napriek tomu, že nepatrný úspech už CSP nepozná (a preto pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov sa podľa CSP zohľadňuje každý neúspech), ani nová práva úprava nevylučuje osobitný režim posudzovania úspechu v konaní a nárokov na náhradu trov v prípadoch, keď výška plnenia závisela od znaleckého posudku alebo úvahy súdu, a to z hľadiska výsledku v zásade zhodne, ako podľa doterajšej úpravy. Tu súd poukazuje na nález Ústavného súdu SR z 15. apríla 2020, sp. zn. II. ÚS 399/2019. V prejednávanej veci nejde o procesne neúspešného žalobcu, pretože mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku, bol úspešný čo do základu nároku; nemožno ho totiž ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania je potrebné rozlíšiť čo je základné a čo sprevádzajúce. Za základné sa považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté, výška plnenia je potom druhotná a nadväzujúca. Výška plnenia bola determinovaná úvahou súdu v spore o priznanie nemajetkovej ujmy, kde sa výška nemajetkovej ujmy určuje úvahou súdu.

**Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Nitre prostredníctvom Okresného súdu Nitra (§ 355 ods. 1 a § 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§363 Civilného sporového poriadku).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.